

Wite de Savornin Lohman

Witius (Wite) Hendrik de Savornin Lohman werd op 10 januari 1927 geboren in Buitenzorg, NOI. Hij was een zoon van van jhr. mr. Alexander Frederik de Savornin Lohman (1894-1944) en Margaretha Verwey (1901-1989). Zijn ouders trouwden in 1925 in Velsen. Hij had een jongere broer; Allard (27 juni 1928) en twee zusjes, Jacqueliën (21 augustus 1933) en Margriet die in 1941 is geboren.

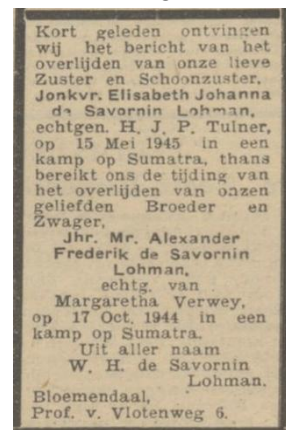

Zijn vader was rond 1920 naar Nederlands-Indië gegaan. In die tijd was het lastig om aan een baan te komen in Nederland. Veel van zijn familieleden zijn toen naar Indië verhuisd. Zijn vader stamde uit een voornaam gereformeerd geslacht, zijn grootvader had de CHU opgericht. Zijn vader werkte bij het departement van Economische Zaken in Batavia.

Allard en Wite zaten voor de oorlog op Scouting. Zusje Jacqueliën was kabouter. Scouting was in Indië echt spannend, ze gingen de natuur in om in de rivier bruggen en forten te bouwen. In 1942 hebben haar broers de logboeken uit het clubhuis gejat. Die kwamen later goed van pas, ze waren nog maar voor een deel beschreven. Ze zijn in het kamp gebruikt om aantekeningen te maken tijdens de lessen die ze daar volgden.

Begin 1942 is het gezin uit Batavia naar Bandung gevlucht omdat ze in het binnenland minder gevaar zouden lopen. Hun vader was al opgeroepen voor militaire dienst, dus die was er al niet meer bij. Ze zaten daar in het huis van een rijke familie. Na de Japanse inval gingen ze terug naar Batavia. Ze werden hun huis uitgezet door de NSB-eigenaar en hebben nog even in een ander huis gezeten, voordat ze in oktober 1942 naar het kamp Tjideng moesten. Allard zat daar met zijn broer, zusjes en moeder. De laatste anderhalf jaar moesten Allard en Wite naar het kamp Baros 6 in Tjimahi. Dit was op dat moment een jongenskamp. Het lag in het zuidelijk stadsdeel van Tjimahi, aan weerszijden van de Barosweg en was eerder een krijgsgevangenkamp en vrouwenkamp, maar op 20 juli 1944 werden alle vrouwen verplaatst naar het Bloemenkamp in Bandjoebiroe.. Het kamp bestond uit twee delen aan weerskanten van de Barosweg: aan de westzijde het "Willemstraat-gedeelte" en aan de oostzijde de "Baroskant". In dit kamp waren ruim duizend jongens van 11 tot 20 jaar samen met enkele honderden volwassenen opgesloten. Dit kamp was het enige in Nederlands Indië dat voor verreweg het grootste deel bestond uit jongeren, waarvan de jongsten 11 jaar waren. Het kamp bestond uit een groot aantal huisjes/barakken met ieder 10-12 jongens. Het was waarschijnlijk een

van de meest humane kampen. Al de jongens in dit kamp waren uitgekozen om zware arbeid te verrichten, zoals goederentreinen laden en lossen, landbouvvelden ompatjoelen, overleden geïnterneerden begraven en andere soortgelijke werkzaamheden. Een gelukkige omstandigheid voor dit kamp was het relatief grote aantal leraren, jeugdleiders en predikanten die in staat waren goede leiding te geven. In het kamp werden scoutingactiviteiten aangeboden aan de jongens. Of de broers actief waren bij Scouting in het kamp is niet bekend. Beide broers konden goed leren en ze werden door de leraren goed opgeleid. Ze waren alleen niet goed in Duits. Toen ze na de oorlog in Nederland naar school gingen, konden ze snel door de middelbare school heen.

De bevrijding in augustus 1945 kwam eigenlijk ongemerkt, via geruchten. In die tijd kwamen allerlei krijgsgevangenen terug om hun ouders te zoeken. Ook Allard en Wite kwamen terug naar Tijdeng. Hun moeder kreeg in die tijd een officiële brief waaruit bleek dat hun vader was overleden. Hij overleed aan uitputting en ziekte op 17 oktober 1944 bij het werken aan de Pakan-Baroe spoorlijn op Sumatra.

In 1946 keerde haar moeder met de kinderen terug naar Nederland. De bootreis naar Nederland was een avontuur en vreselijk tegelijk. Ze hadden nauwelijks voorzieningen, mensen verzwakten en gingen dood. Jacquélien kwam ziek aan in Nederland, broodmager en met tropenzweren.

Na de oorlog heeft Wite direct in 1946 eindexamen gedaan en ging medicijnen studeren in Leiden. Daar kwam de terugslag en hij werd opgenomen in de Psychiatrische inrichting Santpoort. Zijn familie mocht hem niet bezoeken. Aan therapie werd niets gedaan. Begin jaren vijftig kreeg hij medicijnen waardoor hij weer redelijk kon functioneren. Wite is in 1942 getrouwd en kreeg 2 kinderen. Hij werd onder andere huisarts in Leeuwarden. Hij is overleden in een psychiatrische inrichting in Bennebroek in 1972.

Meer informatie

[Niemand deed nog goede dingen | 50pluswereld | Maakt verstandige senioren slimmer](#)

[Jacquélien de Savornin Lohman - Wikipedia](#)

[In Memoriam: Jacqueline de Savornin Lohman | In Memoriam \(atria.nl\)](#)

[Een stille verwerking | Oorlogsverhalen | Verhalen over de oorlog](#)

[Tijdeng namen \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tijdeng \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Tijmahí \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Baros 6 \(japanseburgerkampen.nl\)](#)

[Alexander Frederik de Savornin Lohman | Oorlogsgravenstichting](#)

[Japanse interneringskaarten | Nationaal Archief](#)

[Brievenboek-Jacqueline-en-ik.pdf \(joycehes.nl\)](#)

[Witius Hendrik \(Wite\) de Savornin Lohman \(1927-1972\) » Genealogie Van der Mersch-De](#)

[Knijff » Genealogie Online](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.